

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:3029

av Johan Forssell m.fl. (M, C, L, KD)

Rehabiliteringskedjan

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka dagens rehabiliteringskedja och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom är grundkriteriet i sjukförsäkringen. Sjukdomar definieras oftast utifrån ett medicinskt perspektiv och diagnoser ställs baserade på rådande kunskapsläge inom hälso- och sjukvården. Det saknas dock en tydlig och objektiv definition av vad hälsa egentligen är. När man diskuterar frågor om hälsa och sjukdom tenderar människor därför att lägga egna värderingar och uppfattningar i begreppet.

Alla människor definierar sin egen hälsa utifrån sitt eget sammanhang. Samverkan mellan sjukdom och hälsa är enkel att intuitivt se, men det är svårt att dra gränser mellan dessa. Sjukdom skapar ofta känsla av ohälsa, samtidigt kan en upplevd ohälsa i sig skapa sjukdom, arbetsförhållanden kan skapa en känsla av ohälsa och en upplevd dålig hälsa kan påverka hur man upplever sina arbetsförhållanden.

På samma sätt är begreppet arbetsförmåga svårt att objektivt definiera. Arbetsförmågan beror helt på vilket arbete som avses. Och samma sjukdomsdiagnos kan innebära att arbetsförmågan antingen försvinner totalt eller inte påverkas alls. Hur påverkar ett brutet ben arbetsförmågan hos en tjänsteman som sitter vid ett skrivbord jämfört med hos en asfatsläggare? Hur påverkas arbetsförmågan hos dessa två om vi byter diagnos till en lättare depression? Det enkla men samtidigt djupt komplicerade svaret är att det alltid finns arbetsuppgifter som både är möjliga och omöjliga att genomföra för samma diagnos. Det är mot den bakgrunden man måste se frågor om reformer av sjukförsäkringen och det är mot den bakgrunden vi måste se de insatser som finns idag inom dagens rehabiliteringskedja.

Forskningen visar att kontrollinsatser av olika slag, inklusive tidsgränser, minskar användningen av sjukförsäkringen, både direkt via kontrollerna i sig och indirekt via

drivkrafter att inte vilja bli kontrollerad. Är kompensationsgraden hög, kontrollen svag och en bortre tidsgräns saknas, kan sjukfrånvaron förväntas bli högre än om kompensationsgraden är lägre, kontrollen stark och en tidsgräns finns.

Förutom att den bortre tidsgränsen bör återinföras i sjukförsäkringen menar vi att en regelbunden uppföljning av den försäkrades arbetsförmåga bör ske under hela sjukfallet fram till den bortre tidsgränsen.

Det finns en svensk studie om hur handläggarnas attityder påverkar sjukförsäkringen och sjukskrivningsprocessen. Resultaten visar bland annat att om handläggaren är relativt positivt inställd till gällande regelverk, till att uppfylla verksamhetsmål, samt känner sig trygg med innebörden av centrala begrepp i sjukskrivningsprocessen, påskyndas återgången i arbete. Detta är därför ett område som måste prioriteras högre hos myndigheten och handläggarnas bedömningar bör tydligare systematiskt följas upp.

Johan Forssell (M)

Solveig Zander (C)

Aron Modig (KD)

Emma Carlsson Löfdahl (L)